

Υπόθεση C-354/20 PPU

**Σύνοψη της αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως κατά το άρθρο 98,
παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου**

Ημερομηνία καταθέσεως:

31 Ιουλίου 2020

Αιτούν δικαστήριο:

Rechtbank Amsterdam (Κάτω Χώρες)

Ημερομηνία της διατάξεως του αιτούντος δικαστηρίου:

31 Ιουλίου 2020

Ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης εκδοθέν εις βάρος:

L

Αντίδικος κατ' αναίρεση:

Openbaar Ministerie

Αντικείμενο της κύριας δίκης

Αίτηση σύμφωνα με το άρθρο 23, παράγραφος 2, του Overleveringswet (νόμου περί παραδόσεως εκζητούμενων προσώπων) για την εκτέλεση ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης (στο εξής επίσης: ΕΕΣ) που εκδόθηκε από πολωνικό δικαστήριο, με το οποίο διατάσσεται η σύλληψη και παράδοση του L στη Δημοκρατία της Πολωνίας

Αντικείμενο και νομική βάση της αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως

Το Rechtbank Amsterdam (δικαστήριο του Άμστερνταμ, Κάτω Χώρες) διερωτάται, υπό το πρίσμα ιδίως της αποφάσεως του Δικαστηρίου της 25ης Ιουλίου 2018, Minister for Justice and Equality (Πλημμέλειες του δικαστικού συστήματος), C-216/18 PPU, EU:C:2018586 [στο εξής: απόφαση Minister for Justice and Equality (Πλημμέλειες του δικαστικού συστήματος)], πώς επηρεάζουν την απόφαση για την εκτέλεση ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης που εκδόθηκε από πολωνικό δικαστήριο οι τελευταίες εξελίξεις που αφορούν το κράτος δικαίου στην Πολωνία, προ πάντων δε πώς επηρεάζουν οι εξελίξεις αυτές ειδικά την

υποχρέωση του Rechtbank να διενεργήσει τον σχετικό έλεγχο όπως τον έχει οριοθετήσει η ως άνω απόφαση του Δικαστηρίου.

Προδικαστικά ερωτήματα

- 1) Αντιβαίνει στην απόφαση-πλαίσιο 2002/584/ΔΕΥ, στο άρθρο 19, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, ΣΕΕ ή/και στο άρθρο 47, παράγραφος 2, του Χάρτη, η εκτέλεση ΕΕΣ από μέρος της δικαστικής αρχής εκτελέσεως, ενώ οι διατάξεις της εθνικής νομοθεσίας του κράτους μέλους εκδόσεως του εντάλματος έχουν τροποποιηθεί σε τέτοιο βαθμό, μετά την έκδοση του εν λόγω ΕΕΣ, ώστε το εκδόν εθνικό δικαστήριο δεν πληροί πλέον τις προϋποθέσεις αποτελεσματικής ένδικης προστασίας ή αποτελεσματικής έννομης προστασίας, διότι οι διατάξεις αυτές δεν εγγυώνται πλέον την ανεξαρτησία του;
- 2) Αντιβαίνει στην απόφαση-πλαίσιο 2002/584/ΔΕΥ και στο άρθρο 47, παράγραφος 2, του Χάρτη η εκτέλεση ΕΕΣ από μέρος της δικαστικής αρχής εκτελέσεως, ενώ η τελευταία έχει διαπιστώσει ότι στο κράτος μέλος εκδόσεως του εντάλματος για κάθε ύποπτο –άρα και για τον εκζητούμενο–, για λόγους που δεν οφείλονται στα δικαστήρια του εν λόγω κράτους μέλους που είναι αρμόδια για τις διαδικασίες στις οποίες θα υποβληθεί το εκζητούμενο πρόσωπο ούτε και στην προσωπική κατάσταση του τελευταίου ή στη φύση του αδικήματος για το οποίο διώκεται ή στο πραγματικό πλαίσιο που αποτέλεσε τη βάση για την έκδοση του ΕΕΣ, υπάρχει πραγματικός κίνδυνος προσβολής του θεμελιώδους δικαιώματός του σε ανεξάρτητο δικαστήριο, ο οποίος όμως οφείλεται στο γεγονός ότι λόγω συστημικών και γενικευμένων πλημμελειών τα δικαστήρια του κράτους μέλους εκδόσεως του εντάλματος δεν είναι πλέον ανεξάρτητα;
- 3) Αντιβαίνει στην απόφαση πλαίσιο 2002/584/ΔΕΥ και στο άρθρο 47, παράγραφος 2, του Χάρτη η εκτέλεση του ΕΕΣ από μέρος της δικαστικής αρχής εκτελέσεως, ενώ η τελευταία έχει διαπιστώσει ότι
 - στο κράτος μέλος εκδόσεως του εντάλματος κάθε ύποπτος διατρέχει πραγματικό κίνδυνο προσβολής του θεμελιώδους δικαιώματός του σε δίκαιη δίκη, που οφείλεται σε συστημικές και γενικευμένες πλημμέλειες σχετικές με την ανεξαρτησία της δικαιοσύνης του εν λόγω κράτους μέλους,
 - για τον λόγο αυτόν οι ως άνω συστημικές και γενικευμένες πλημμέλειες δεν είναι απλώς ικανές να επηρεάσουν τα δικαστήρια του εν λόγω κράτους μέλους που είναι αρμόδια για τις διαδικασίες στις οποίες θα υποβληθεί το εκζητούμενο πρόσωπο, αλλά όντως τα επηρεάζουν στην πράξη, και
 - για τον λόγο αυτόν συντρέχουν σοβαροί και αποδεδειγμένοι λόγοι για να θεωρηθεί ότι το εκζητούμενο πρόσωπο θα διατρέξει πραγματικό

κίνδυνο προσβολής του θεμελιώδους δικαιώματός του σε ανεξάρτητο δικαστήριο και, κατά συνέπεια, της ουσίας του θεμελιώδους δικαιώματός του σε δίκαιη δίκη,

έστω και αν το εκζητούμενο πρόσωπο, ανεξαρτήτως των ως άνω συστημικών και γενικευμένων πλημμελειών, δεν εκφράζει συγκεκριμένους προβληματισμούς επ' αυτών, η δε προσωπική του κατάσταση, η φύση του αδικήματος για το οποίο διώκεται, καθώς και το πραγματικό πλαίσιο που αποτέλεσε τη βάση του ΕΕΣ, ανεξαρτήτως της ύπαρξης των εν λόγω συστημικών και γενικευμένων πλημμελειών, δεν προξενούν ανησυχίες ότι η εκτελεστική ή/και η νομοθετική εξουσία ασκούν συγκεκριμένες πιέσεις όσον αφορά την έκβαση της επίδικης ποινικής διαδικασίας ή ότι θα την επηρεάσουν;

Σχετικές διατάξεις του δικαίου της Ένωσης

Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση, άρθρο 19, παράγραφος 1.

Χάρτης των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, άρθρο 47, παράγραφος 2.

Απόφαση-πλαίσιο 2002/584/ΔΕΥ του Συμβουλίου, της 13ης Ιουνίου 2002, για το ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης και τις διαδικασίες παράδοσης μεταξύ των κρατών μελών (ΕΕ 2002, L 190, σ. 1), όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση-πλαίσιο 2009/299/ ΔΕΥ (ΕΕ 2009, L 81, σ. 24), άρθρο 1 και άρθρα 3 έως 6.

Σχετικές διατάξεις του εθνικού δικαίου

Wet van 29 april 2004 tot implementatie van het kaderbesluit van de Raad van de Europese Unie betreffende het Europees aanhoudingsbevel en de procedures van overlevering tussen de lidstaten van de Europese Unie (Overleveringswet) (νόμος της 29ης Απριλίου 2004, για την ενσωμάτωση της αποφάσεως-πλαίσιο του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης και τις διαδικασίες παράδοσης μεταξύ των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης [νόμος περί παραδόσεως εκζητουμένων προσώπων]), άρθρο 23.

Συνοπτική έκθεση των πραγματικών περιστατικών και της πορείας της διαδικασίας

- 1 Το Rechtbank Amsterdam καλείται να αποφανθεί επί της εκτελέσεως ενός ΕΕΣ που εκκρεμεί εις βάρος του L, πολίτη της Δημοκρατίας της Πολωνίας. Το εν λόγω ΕΕΣ εκδόθηκε στις 31 Αυγούστου 2015 από πολωνικό δικαστήριο, το οποίο στην απόφαση περί παραπομπής αναφέρεται ως «Circuit Court in Poznań», με σκοπό τη σύλληψη του L και την παράδοσή του στην Πολωνία προκειμένου να του ασκηθεί ποινική δίωξη.

- 2 Στις 7 Φεβρουαρίου 2020 ο εισαγγελέας υπέβαλε αίτηση προς το Rechtbank Amsterdam σύμφωνα με το άρθρο 23 του Overleveringswet, με την οποία ζητεί, μεταξύ άλλων, τη διεκπεραίωση του ΕΕΣ από το Rechtbank.
- 3 Λόγω των αμφιβολιών του Rechtbank υπό το πρίσμα των πρόσφατων εξελίξεων στην Πολωνία σε σχέση με το κράτος δικαίου, δεδομένου μάλιστα ότι οι εξελίξεις αυτές είχαν συγκεκριμένη επίδραση στη διαμόρφωση των μέτρων που πρέπει να λαμβάνονται σε παρόμοιες περιπτώσεις κατά το στάδιο της έκδοσης αποφάσεως για εκτέλεση του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης, όπως τα μέτρα αυτά αποτυπώνονται στην απόφαση Minister for Justice and Equality (Πλημμέλειες του δικαστικού συστήματος), το Rechtbank ανέθεσε στις 12 Ιουνίου 2020 στον εισαγγελέα να υποβάλει περαιτέρω ερωτήματα ζητώντας πρόσθετες πληροφορίες από τη δικαστική αρχή που εξέδωσε το ένταλμα.
- 4 Τα ανωτέρω ερωτήματα απαντήθηκαν στις 25 Ιουνίου και στις 7 Ιουλίου 2020, εκτός από εκείνα που αφορούσαν το Sąd Najwyższy (Ανώτατο Δικαστήριο αστικών και ποινικών υποθέσεων, Πολωνία). Επί των μη απαντηθέντων ερωτημάτων υποβλήθηκε ενώπιον του ίδιου του Sąd Najwyższy νέο αίτημα για παροχή πληροφόρησης μέσω της Eurojust, το οποίο όμως παρέμεινε αναπάντητο.

Κυριότερα επιχειρήματα των διαδίκων της κύριας δίκης

- 5 Κατά την άποψη της υπεράσπισης του L, η αίτηση του εισαγγελέα για την εκτέλεση του ΕΕΣ πρέπει να απορριφθεί ως απαράδεκτη, διότι είναι προφανές ότι ο L διατρέχει τον κίνδυνο να μην τύχει δίκαιης δίκης στην Πολωνία. Με βάση την απόφαση Minister for Justice and Equality (Πλημμέλειες του δικαστικού συστήματος), το Rechtbank υποχρεούται σε κάθε παρόμοια περίπτωση να ζητήσει από τη δικαστική αρχή έκδοσης του εντάλματος να του παράσχει όλες τις αναγκαίες πληροφορίες, κάτι όμως που εν προκειμένω δεν είχε το επιθυμητό αποτέλεσμα: από τα δέκα ουσιώδη ερωτήματα που έθεσε το Rechtbank με τη μη οριστική απόφαση που εξέδωσε στις 12 Ιουνίου 2020, οι πολωνικές δικαστικές αρχές απάντησαν μόνο στα δύο. Κατά συνέπεια δεν έλαβε χώρα ο διάλογος που προβλέπεται στην απόφαση Minister for Justice and Equality (Πλημμέλειες του δικαστικού συστήματος). Ως εκ τούτου το Rechtbank δεν είναι σε θέση να εξακριβώσει προσηκόντως την έκταση του κινδύνου προσβολής του θεμελιώδους δικαιώματος σε δίκαιη δίκη.
- 6 Ο εισαγγελέας είναι της γνώμης ότι η ανωτέρω ένσταση προβάλλεται αλυσιτελώς. Από την απόφαση Minister for Justice and Equality (Πλημμέλειες του δικαστικού συστήματος) δεν συνάγεται ποιες συνέπειες επισύρει η (εν μέρει) μη διεξαγωγή του διαλόγου από την πλευρά της δικαστικής αρχής εκδόσεως του εντάλματος. Τούτο δεν προκύπτει ούτε από τον Overleveringswet.

Συνοπτική έκθεση του σκεπτικού της απόφασης περί παραπομπής

- 7 Δεν συντρέχει κανένας λόγος για τη μη εκτέλεση του εντάλματος από τους διαλαμβανόμενους στα άρθρα 3 έως 5 της απόφασης-πλαίσιο 2002/584/ΔΕΥ. Εντούτοις το Rechtbank διερωτάται εάν είναι υποχρεωμένο να εκτελέσει το ΕΕΣ, λαμβανομένων υπόψη των πρόσφατων νομοθετικών εξελίξεων στην Πολωνία όσον αφορά την ανεξαρτησία της πολωνικής δικαιοσύνης.
- 8 Από της εκδόσεως της απόφασης Minister for Justice and Equality (Πλημμέλειες του δικαστικού συστήματος), το Rechtbank θεωρεί δεδομένο ότι για κάθε υπόθεση ΕΕΣ που εκδόθηκε από πολωνικό δικαστήριο με σκοπό την άσκηση ποινικής δίωξης ελλοχεύει εν γένει στη Δημοκρατία της Πολωνίας πραγματικός κίνδυνος προσβολής του θεμελιώδους δικαιώματος σε δίκαιη δίκη, το οποίο κατοχυρώνεται στο άρθρο 47, παράγραφος 2, του Χάρτη, λόγω συστημικών και γενικευμένων πλημμελειών αναφορικά με την ανεξαρτησία των δικαστηρίων του κράτους μέλους εκδόσεως του εντάλματος¹. Συνεπεία αυτής της διαπίστωσης γενικευμένου και πραγματικού κινδύνου το Rechtbank εξετάζει έκτοτε ανελλιπώς,
- εάν αυτές οι συστημικές ή γενικευμένες πλημμέλειες ενδέχεται να έχουν αρνητικό αντίκτυπο στα δικαστήρια του εν λόγω κράτους μέλους που είναι αρμόδια για τις διαδικασίες στις οποίες θα υποβληθεί το εκζητούμενο πρόσωπο² και, σε περίπτωση καταφατικής απάντησης,
 - εάν «λαμβανομένων υπόψη των συγκεκριμένων προβληματισμών που εκφράζει το εκζητούμενο πρόσωπο και των πληροφοριών που αυτό τυχόν προσκομίζει [...] συντρέχουν σοβαροί και αποδεδειγμένοι λόγοι για να θεωρηθεί ότι το πρόσωπο αυτό θα διατρέξει πραγματικό κίνδυνο προσβολής του θεμελιώδους δικαιώματός του σε ανεξάρτητο δικαστήριο και, κατά συνέπεια, της ουσίας του θεμελιώδους δικαιώματός του σε δίκαιη δίκη, λαμβανομένης υπόψη της προσωπικής του καταστάσεως, της φύσεως του αδικήματος για το οποίο διώκεται, καθώς και του πραγματικού πλαισίου που αποτέλεσε τη βάση για την έκδοση ευρωπαϊκού εντάλματος συλλήψεως»³.
- 9 Στο πλαίσιο αυτό το Rechtbank ξεκίνησε διάλογο με την αρχή που εξέδωσε το ΕΕΣ. Στις 4 Οκτωβρίου 2018 το Rechtbank, επί υποθέσεως που αφορούσε διαφορετικό πολωνικό ΕΕΣ, ζήτησε να πληροφορηθεί ποια δικαστήρια θα επιληφθούν της ποινικής διαδικασίας κατά του εκζητούμενου προσώπου, όσον αφορά δε τα εν λόγω δικαστήρια υπέβαλε ερωτήματα σχετικά με τις αλλαγές στην στελέχωσή τους (II A), την ανάθεση και διεκπεραίωση υποθέσεων (II B), ζητήματα πειθαρχικού ελέγχου και άλλα (πειθαρχικά) μέτρα (II C), τις

¹ Πρβλ. απόφαση Minister for Justice and Equality (Πλημμέλειες του δικαστικού συστήματος), σκέψη 61.

² Ο.π., σκέψη 74.

³ Ο.π., σκέψη 75.

διαδικασίες που διασφαλίζουν την προστασία του δικαιώματος σε ανεξάρτητο δικαστήριο (II D) και τη διαδικασία της «έκτακτης προσφυγής» (II E).

- 10 Με απόφαση της 27ης Σεπτεμβρίου 2019, το Rechtbank απεφάνθη ότι κατά τον χρόνο έκδοσης της εν λόγω αποφάσεως και με δεδομένες τις απαντήσεις που είχε λάβει για πληθώρα υποθέσεων στο διάστημα μετά την 4η Οκτωβρίου 2018, διέθετε πλέον επαρκείς πληροφορίες για τις επιπτώσεις των εξακριβωμένων συστημικών πλημμελειών στα δικαστήρια που είναι αρμόδια για τις διαδικασίες στις οποίες υποβάλλονται τα εκζητούμενα πρόσωπα. Κοινό γνώρισμα των ως άνω επιπτώσεων ήταν συγκεκριμένα ότι, κατά την εκτίμηση του Rechtbank, οι προαναφερόμενες συστημικές πλημμέλειες σε όλες τις περιπτώσεις ήταν δυνατό να έχουν αρνητικό αντίκτυπο στα δικαστήρια αυτά. Για τον λόγο αυτόν, με την επιφύλαξη τυχόν μεταγενέστερων σχετικών εξελίξεων, δεν ήταν πλέον απαραίτητο να τίθενται τα ερωτήματα II A, B, D και E. Ωστόσο τα ερωτήματα για ζητήματα πειθαρχικού ελέγχου και λοιπά (πειθαρχικά) μέτρα έπρεπε να εξακολουθήσουν να υποβάλλονται.
- 11 Με απόφαση της 16ης Ιανουαρίου 2020, το Rechtbank απεφάνθη επί του θέματος αυτού, μεταξύ άλλων, ότι
- οι διαθέσιμες πληροφορίες για τη συνολική εικόνα των πειθαρχικών διαδικασιών και λοιπών (πειθαρχικών) μέτρων εις βάρος Πολωνών δικαστών ήταν μεν ιδιαιτέρως ανησυχητικές και οι πρόσφατες εξελίξεις ήταν δυσμενείς, εντούτοις η ως άνω γενική εντύπωση κατ' αρχήν δεν ήταν ακόμη αρκετή ώστε να γίνει δεκτό ότι σε μεμονωμένες περιπτώσεις το δικαίωμα ενός εκζητούμενου προσώπου σε δίκαιη δίκη διατρέχει κίνδυνο □
 - εξακολουθούσαν να είναι σημαντικές οι πληροφορίες για τις πειθαρχικές διαδικασίες και τα λοιπά (πειθαρχικά) μέτρα προκειμένου να κριθεί εάν συντρέχουν σοβαροί και αποδεδειγμένοι λόγοι για να θεωρηθεί ότι το εκζητούμενο πρόσωπο θα διατρέξει πραγματικό κίνδυνο προσβολής του θεμελιώδους δικαιώματός του σε ανεξάρτητο δικαστήριο και, κατά συνέπεια, της ουσίας του θεμελιώδους δικαιώματός του σε δίκαιη δίκη, λαμβανομένης υπόψη της προσωπικής του καταστάσεως, της φύσεως του αδικήματος για το οποίο διώκεται, καθώς και του πραγματικού πλαισίου που αποτέλεσε τη βάση για την έκδοση ευρωπαϊκού εντάλματος συλλήψεως, πλην όμως οι εν λόγω πληροφορίες, με βάση το τότε ισχύον καθεστώς, δεν μπορούσαν να οδηγήσουν στη μη εκτέλεση του εντάλματος, χωρίς περαιτέρω στοιχεία για την προσωπική κατάσταση του εκζητούμενου προσώπου που να επιτείνουν τους φόβους ότι διατρέχει κίνδυνο το δικαίωμά του σε δίκαιη δίκη □
 - εφόσον το εκζητούμενο πρόσωπο δεν είχε υποβάλει τέτοιου είδους στοιχεία, δεν συνέτρεχαν λόγοι να αναμένεται περαιτέρω η απάντηση επί των ήδη υποβληθέντων ερωτημάτων για τις πειθαρχικές διαδικασίες και τα λοιπά (πειθαρχικά) μέτρα, για τα οποία άλλωστε το Rechtbank ανέφερε ότι θα υποβάλει εκ νέου ερωτήματα εάν τυχόν το κρίνει απαραίτητο υπό το πρίσμα μεταγενέστερων σχετικών εξελίξεων.

- 12 Κατά τον χρόνο πριν και μετά την απόφαση Minister for Justice and Equality (Πλημμέλειες του δικαστικού συστήματος) έχουν σημειωθεί εξελίξεις που προκαλούν σοβαρούς ενδοιασμούς ως προς την ανεξαρτησία της πολωνικής δικαιοσύνης. Επί παραδείγματι, κατά τα έτη 2017 και 2018 αντικαταστάθηκαν από τον Υπουργό Δικαιοσύνης περισσότεροι από 100 πρόεδροι και αντιπρόεδροι δικαστηρίων. Επιπλέον, κινήθηκαν πειθαρχικές διαδικασίες εις βάρος αρκετών Πολωνών δικαστών, λόγω του περιεχομένου των αποφάσεών τους ή λόγω της άσκησης του δικαιώματός τους στην ελευθερία της έκφρασης. Τέλος, δεν υπάρχει στην Πολωνία ανεξάρτητος και αποτελεσματικός δικαστικός έλεγχος της συνταγματικότητας των νόμων.
- 13 Κατά την εκτίμηση του Rechtbank, από τις εξελίξεις ακριβώς πριν την έκδοση της αποφάσεως της 16ης Ιανουαρίου 2020 και κατόπιν αυτής προκύπτει ότι οι πιέσεις που ασκούνται σε βάρος της ανεξαρτησίας της πολωνικής δικαιοσύνης έχουν ενταθεί σε τέτοιο βαθμό, ώστε είναι πλέον δυνατόν η κατάσταση αυτή να έχει επίδραση τόσο στην απόφασή του επί της εκτέλεσης του εντάλματος όσο και στην προσέγγιση που ακολουθήθηκε στην ως άνω απόφαση της 16ης Ιανουαρίου 2020. Συγχρόνως γίνεται αναφορά μεταξύ άλλων στον νέο νόμο της 20ης Δεκεμβρίου 2019 περί λειτουργίας της δικαιοσύνης, ο οποίος τέθηκε σε ισχύ στις 14 Φεβρουαρίου 2020, ενώ επισημαίνεται και το γεγονός ότι τον Μάιο του 2020 το διοικητικό συμβούλιο του European Network of Councils for the Judiciary πρότεινε τη διαγραφή από το εν λόγω δίκτυο του Krajowa Rada Sądownictwa, ήτοι του Εθνικού Δικαστικού Συμβουλίου της Πολωνίας. Επιπλέον γίνεται αναφορά στις αποφάσεις του Δικαστηρίου της 19ης Νοεμβρίου 2019, Α. Κ. κ.λπ. (Ανεξαρτησία του πειθαρχικού τμήματος του Sąd Najwyższy), C-585/18, C-624/18 και C-625/18, EU:C:2019:982, και της 26ης Μαρτίου 2020, Miasto Łowicz και Prokurator Generalny zastępowany przez Prokuraturę Krajową (Πειθαρχικό καθεστώς δικαστών), C-558/18 και C-563/18, EU:C:2020:234, τη διάταξη του Δικαστηρίου της 8ης Απριλίου 2020, Επιτροπή κατά Πολωνίας, C-791/19 R, EU:C:2020:277, και την τέταρτη διαδικασία επί παραβάσει που κίνησε η Επιτροπή κατά της Πολωνίας στις 29 Απριλίου 2020, σχετικά με τον προαναφερθέντα νόμο της 20ης Δεκεμβρίου 2019 περί λειτουργίας της δικαιοσύνης.
- 14 Εξαιτίας των ανωτέρω εξελίξεων, το Rechtbank κατέληξε στο συμπέρασμα ότι το Krajowa Rada Sądownictwa –το οποίο διορίζει τα μέλη του πειθαρχικού τμήματος του Sąd Najwyższy– δεν συνιστά αμερόληπτο όργανο που λειτουργεί ανεξάρτητα από τη νομοθετική και την εκτελεστική εξουσία και ότι το πειθαρχικό τμήμα –το οποίο αποφαινεται επί των πειθαρχικών διαδικασιών που κινούνται εις βάρος δικαστών του Sąd Najwyższy και δικαστών της τακτικής δικαιοσύνης– δεν συνιστά δικαστήριο υπό την έννοια του δικαίου της Ένωσης. Δεν είναι διασφαλισμένη η ανεξαρτησία του πειθαρχικού τμήματος του Sąd Najwyższy ούτε όμως και η ανεξαρτησία του ίδιου του Sąd Najwyższy και των δικαστηρίων της τακτικής δικαιοδοσίας –συμπεριλαμβανομένης της δικαστικής αρχής που εξέδωσε το ΕΕΣ στην υπό κρίση υπόθεση–. Συγκεκριμένα, οι Πολωνοί δικαστές διατρέχουν επί του παρόντος τον κίνδυνο να κινηθεί εις βάρος τους πειθαρχική

διαδικασία, η οποία είναι πιθανό να παραπεμφθεί ενώπιον δικαιοδοτικού οργάνου που δεν παρέχει εγγύα ανεξαρτησίας.

Πρώτο ερώτημα

- 15 Υπό το φως των ως άνω εξελίξεων, το πρώτο ερώτημα που ανακύπτει είναι εάν η δικαστική αρχή εκτελέσεως είναι υποχρεωμένη να εκτελέσει ΕΕΣ που έχει εκδοθεί από δικαστήριο του οποίου η ανεξαρτησία δεν διασφαλίζεται πλέον λόγω εξελίξεων που έλαβαν χώρα μετά την έκδοση του εντάλματος.
- 16 Ειδικότερα, σύμφωνα με τη νομολογία του Δικαστηρίου, η απόφαση-πλαίσιο 2002/584/ΔΕΥ βασίζεται στην αρχή κατά την οποία οι σχετικές με το ΕΕΣ αποφάσεις περιβάλλονται όλες τις εγγυήσεις που προσιδιάζουν σε τέτοιου είδους αποφάσεις, ιδίως δε εκείνες τις εγγυήσεις οι οποίες απορρέουν από τα θεμελιώδη δικαιώματα και τις γενικές αρχές του δικαίου. Αυτό σημαίνει ότι και η απόφαση που αφορά την έκδοση του ΕΕΣ πρέπει να λαμβάνεται από δικαστική αρχή η οποία πληροί τις προϋποθέσεις που συνδέονται με την αποτελεσματική δικαστική προστασία –μεταξύ άλλων, και την εγγύηση ανεξαρτησίας⁴. Από τις αποφάσεις του Δικαστηρίου της 27ης Φεβρουαρίου 2018, *Associação Sindical dos Juizes Portugueses*, C-64/16, EU:C:2018:117, και της 24ης Ιουνίου 2019, *Επιτροπή κατά Πολωνίας (Ανεξαρτησία του Sąd Najwyższy)*, C-619/18, EU:C:2019:531, οι οποίες άπτονται της υποχρεώσεως ανεξαρτησίας στο πλαίσιο της αποφάσεως-πλαίσιο 2002/584/ΔΕΥ, του άρθρου 19, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, ΣΕΕ και του άρθρου 47, παράγραφος 2, του Χάρτη, το *Rechtbank* συνάγει ότι το δικαστήριο που εκδίδει ΕΕΣ πρέπει να ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις για αποτελεσματική ένδικη προστασία ή για αποτελεσματική έννομη προστασία. Τούτο όμως προϋποθέτει την ύπαρξη κανόνων που προστατεύουν από έξωθεν πιέσεις και παρεμβολές, οι οποίες θα μπορούσαν να θέσουν σε κίνδυνο την ανεξαρτησία του δικαστηρίου κατά τη διαμόρφωση της απόφασής του επί των υποθέσεων που έχει επιληφθεί.
- 17 Κατά την εκτίμηση του *Rechtbank*, οποιοδήποτε δικαστήριο έχει εκδώσει ΕΕΣ οφείλει να πληροί τις προϋποθέσεις αυτές ακόμη και μετά την έκδοση του εντάλματος. Το *Rechtbank* είναι πεπεισμένο ότι η λειτουργία του δικαστηρίου σε αυτό το στάδιο συνιστά «εγγενή λειτουργία» για την έκδοση του ΕΕΣ, κατά την εκτέλεση της οποίας η δικαστική αρχή εκδόσεως πρέπει να είναι ανεξάρτητη. Τέτοιου είδους λειτουργίες εμπίπτουν άλλωστε στο πεδίο εφαρμογής του δικαίου της Ένωσης⁵ και επομένως πρέπει, κατά την άσκησή τους, να πληρούνται οι απαιτήσεις για αποτελεσματική έννομη προστασία, μεταξύ αυτών δε και η επιταγή της δικαστικής ανεξαρτησίας.

⁴ Ο.π., σκέψη 56.

⁵ Πρβλ. απόφαση της 27ης Φεβρουαρίου 2018, *Associação Sindical dos Juizes Portugueses*, C-64/16, EU:C:2018:117, σκέψη 34.

- 18 Λαμβάνοντας υπόψη τα συμπεράσματα που εκτίθενται ανωτέρω στο σημείο 14, το Rechtbank εκτιμά ότι, εξαιτίας των αλλαγών που επήλθαν στην εθνική νομοθεσία μετά την έκδοση του επίμαχου εντάλματος, το δικαστήριο που έχει εκδώσει το ΕΕΣ δεν πληροί πλέον τις προϋποθέσεις της αποτελεσματικής ένδικης προστασίας ή της αποτελεσματικής έννομης προστασίας, διότι η κατά τα ανωτέρω εθνική νομοθεσία δεν εγγυάται πλέον την ανεξαρτησία του από τη νομοθετική εξουσία ή/και από την εκτελεστική εξουσία. Διερωτάται λοιπόν το Rechtbank εάν η από μέρους του εκτέλεση του ΕΕΣ, το οποίο εκδόθηκε από το ανωτέρω δικαστήριο υπό τις ανωτέρω συνθήκες, αντίκειται στο δίκαιο της Ένωσης.

Δεύτερο ερώτημα

- 19 Το παρόν ερώτημα υποβάλλεται για την περίπτωση που η απάντηση στο πρώτο ερώτημα είναι αρνητική. Εν τοιαύτη περιπτώσει το δικαστήριο παραθέτει το ακόλουθο σκεπτικό.
- 20 Στο σημείο 14 ανωτέρω διατυπώνεται το συμπέρασμα ότι συνεπεία των πρόσφατων εξελίξεων στην Πολωνία, δεν διασφαλίζεται πλέον η ανεξαρτησία των δικαστηρίων. Εξ αυτού το Rechtbank είναι πεπεισμένο ότι υφίστανται τέτοιας εκτάσεως συστημικές και γενικευμένες πλημμέλειες όσον αφορά την πολωνική δικαιοσύνη, οι οποίες καθιστούν αδύνατη τη διασφάλιση του δικαιώματος σε ανεξάρτητο δικαστήριο για οποιονδήποτε ύποπτο τυχόν κληθεί να εμφανιστεί ενώπιον δικαστηρίου στη Δημοκρατία της Πολωνίας, και μάλιστα ανεξαρτήτως της προσωπικής του καταστάσεως, της φύσεως του αδικήματος για το οποίο διώκεται, καθώς και του πραγματικού πλαισίου που αποτέλεσε τη βάση για την έκδοση του ΕΕΣ. Με άλλα λόγια, από το συμπέρασμα αυτό προκύπτει ότι στη Δημοκρατία της Πολωνίας κάθε ύποπτο πρόσωπο –συνεπώς και το εκζητούμενο πρόσωπο– διατρέχει πραγματικό κίνδυνο προσβολής του δικαιώματός του σε δίκαιη δίκη. Η ύπαρξη του εν λόγω πραγματικού κινδύνου συνδέεται με το γεγονός ότι όλα αυτά τα δικαστήρια δεν είναι πλέον ανεξάρτητα λόγω συστημικών ή γενικευμένων πλημμελειών.⁶
- 21 Ως εκ τούτου ανακύπτει το ερώτημα εάν η ως άνω διαπίστωση είναι ήδη αρκετή, προκειμένου η δικαστική αρχή εκτελέσεως να αρνηθεί την εκτέλεση του ΕΕΣ, και μάλιστα χωρίς (περαιτέρω) διάλογο με τη δικαστική αρχή εκδόσεως του εντάλματος και χωρίς εξέταση της συγκεκριμένης περίπτωσης (ή χωρίς υποχρέωση εξέτασης), εφόσον οι συστημικές πλημμέλειες έχουν αρνητικό αντίκτυπο στα δικαστήρια που είναι αρμόδια για τις διαδικασίες στις οποίες υποβάλλεται το εκζητούμενο πρόσωπο και εφόσον το εν λόγω πρόσωπο, λαμβανομένης υπόψη της προσωπικής του κατάστασης, διατρέχει πραγματικό κίνδυνο προσβολής της ουσίας του θεμελιώδους δικαιώματός του σε δίκαιη δίκη (πρβλ. πλαίσιο ελέγχου στο σημείο 8 ανωτέρω).

⁶ Πρβλ. απόφαση Minister for Justice and Equality (Πλημμέλειες του δικαστικού συστήματος), σκέψη 61.

- 22 Το Rechtbank εκτιμά ότι η απάντηση στο ως άνω ερώτημα πρέπει να είναι καταφατική. Η απόφαση Minister for Justice and Equality (Πλημμέλειες του δικαστικού συστήματος) μπορεί να ερμηνευτεί υπό την έννοια ότι δεν αφορά τις περιπτώσεις εκείνες όπου οι συστημικές ή γενικευμένες πλημμέλειες αναφορικά με την ανεξαρτησία της δικαιοσύνης είναι τέτοιας φύσης ώστε οι κανόνες δικαίου του κράτους μέλους εκδόσεως του εντάλματος να μη διασφαλίζουν πλέον ούτε στοιχειωδώς την ανεξαρτησία των δικαστηρίων, με αποτέλεσμα να θεωρούνται πια δεδομένες οι αρνητικές συνέπειες των πλημμελειών σε κάθε επιμέρους περίπτωση.

Τρίτο ερώτημα

- 23 Το παρόν ερώτημα υποβάλλεται για την περίπτωση που η απάντηση στο δεύτερο ερώτημα είναι αρνητική. Εν τωιαύτη περίπτωση το δικαστήριο παραθέτει το ακόλουθο σκεπτικό.
- 24 Εν προκειμένω, το Rechtbank στο πλαίσιο του διαλόγου υπό την έννοια της απόφασης Minister for Justice and Equality (Πλημμέλειες του δικαστικού συστήματος) (σκέψεις 75 έως 77) έχει υποβάλει ερωτήματα προς τη δικαστική αρχή εκδόσεως του εντάλματος. Η τελευταία δεν απάντησε πλήρως σε όλα τα ερωτήματα, ούτε καν αφού έλαβε και δεύτερη σχετική υπενθύμιση. Οι δε απαντήσεις που δόθηκαν στο Rechtbank απλώς επιβεβαιώνουν το συμπέρασμα ότι η ανεξαρτησία της πολωνικής δικαιοσύνης δεν διασφαλίζεται πλέον, λόγω συστημικών και γενικευμένων πλημμελειών.
- 25 Ως εκ τούτου ανακύπτει το ερώτημα εάν η ως άνω διαπίστωση είναι ήδη αρκετή, προκειμένου να συναχθεί το συμπέρασμα ότι οι εν λόγω συστημικές και γενικευμένες πλημμέλειες, είναι δυνατόν να έχουν αρνητικό αντίκτυπο στα αρμόδια δικαστήρια που θα επιληφθούν της υπό κρίση υπόθεσης και ότι το εκζητούμενο πρόσωπο, ανεξάρτητα από την προσωπική του κατάσταση, τη φύση του αδικήματος για το οποίο διώκεται και το πραγματικό πλαίσιο που αποτέλεσε τη βάση για την έκδοση του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης, διατρέχει πραγματικό κίνδυνο προσβολής του θεμελιώδους δικαιώματός του σε ανεξάρτητο δικαστήριο και, κατά συνέπεια, της ουσίας του θεμελιώδους δικαιώματός του σε δίκαιη δίκη.
- 26 Το Rechtbank είναι πεπεισμένο ότι η απάντηση στο ανωτέρω ερώτημα πρέπει να είναι καταφατική. Οι συστημικές και γενικευμένες πλημμέλειες ως προς την ανεξαρτησία της δικαιοσύνης δεν έχουν αρνητικό αντίκτυπο μόνο στο Sąd Najwyższy, αλλά και στα δικαστήρια της τακτικής δικαιοδοσίας στα οποία συγκαταλέγεται και η δικαστική αρχή εκδόσεως του εντάλματος. Εξάλλου, από το συμπέρασμα που διατυπώνεται ανωτέρω στο σημείο 14 συνάγεται ότι για κάθε ύποπτο πρόσωπο –συνεπώς και για το εκζητούμενο πρόσωπο– υφίσταται πραγματικός κίνδυνος προσβολής του θεμελιώδους δικαιώματός του σε ανεξάρτητο δικαστήριο και, κατά συνέπεια, της ουσίας του θεμελιώδους δικαιώματός του σε δίκαιη δίκη. Ο εν λόγω πραγματικός κίνδυνος οφείλεται στο

γεγονός ότι οι πολωνικοί κανόνες δικαίου δεν διασφαλίζουν πλέον την ανεξαρτησία των ανωτέρω δικαστηρίων.

Αίτημα επείγουσας προδικαστικής διαδικασίας

- 27 Το Rechtbank ζητεί από το Δικαστήριο να εξεταστεί η υπό κρίση αίτηση προδικαστικής αποφάσεως με την επείγουσα προδικαστική διαδικασία του άρθρου 107 του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου. Ειδικότερα, τα προδικαστικά ερωτήματα αφορούν τον τομέα που μνημονεύεται στον τίτλο V του τρίτου μέρους της ΣΛΕΕ, το δε εκζητούμενο πρόσωπο τελεί υπό προσωρινή κράτηση όσο εκκρεμεί η διαδικασία παραδόσεως, εν αναμονή της αποφάσεως του Rechtbank επί της αιτήσεως εκτελέσεως του εντάλματος. Το Rechtbank όμως δεν μπορεί να αποφανθεί επί της εν λόγω αιτήσεως αν δεν έχουν προηγουμένως απαντηθεί από το Δικαστήριο τα προδικαστικά ερωτήματα. Ως εκ τούτου η ταχεία απάντηση στα εν λόγω ερωτήματα είναι καθοριστική για τη διάρκεια της προσωρινής κράτησης του εκζητούμενου προσώπου.

ΕΠΙΡΑΦΟ ΕΡΓΑΝΙΣΜΟ